

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 101/2022-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a zo sudcov Libora Duľa a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] zastúpenej JUDr. Kristínou Jošthovou, advokátkou, M. R. Štefánika 10, Žilina, proti uzneseniu Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 3 Pu 3/2013-6 z 20. decembra 2013 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 13. januára 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 6 ústavy, základného práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena podľa čl. 19 ods. 1 ústavy, základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy, základného práva na ochranu zdravia podľa čl. 40 ústavy, základného práva na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom, podľa čl. 47 ústavy a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy uznesením Okresného súdu Považská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 3 Pu 3/2013-6 z 20. decembra 2013 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie, zároveň žiada o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 30 000 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti, napadnutého uznesenia a pripojených príloh vyplýva nasledujúci stav veci:

Sťažovateľka bola 16. decembra 2013 hospitalizovaná bez jej súhlasu na psychiatrickom oddelení Nemocnice s poliklinikou [REDAKOVANÉ] (ďalej len „zdravotnícke zariadenie“) s diagnózou akútna psychotická porucha s prevahou bludov.

3. Zdravotnícke zariadenie oznámilo 17. decembra 2013 okresnému súdu hospitalizáciu sťažovateľky bez jej súhlasu od 16. decembra 2013. Uznesením č. k. 3 Pu 3/2013-3 z 19. decembra 2013 okresný súd rozhodol o začatí konania o vyslovenie prípustnosti prevzatia sťažovateľky do ústavu zdravotníckej starostlivosti, uznesením č. k. 3 Pu 3/2013-4 z 19. decembra 2013 ustanovil sťažovateľke opatrovníka, a to mesto [REDAKOVANÉ].

4. Napadnutým uznesením okresný súd rozhodol, že k prevzatiu sťažovateľky do zdravotníckeho zariadenia došlo zo zákonných dôvodov. Z výsluchu ošetrojúceho lekára zistil, že sťažovateľka bola hospitalizovaná s akútnou psychotickou poruchou s prevahou paranoidných bludov, ďalej bolo konštatované, že sťažovateľka je sebe aj svojmu okoliu nebezpečná. Uvedené viedlo okresný súd k záveru o splnení podmienok na hospitalizáciu sťažovateľky bez jej súhlasu, s prihliadnutím na jej zdravotný stav okresný súd sťažovateľku nevypočul ani jej nedoručoval súdne písomnosti, pretože z vyjadrenia lekára vyplynulo, že sťažovateľka nie je schopná chápať ich obsah.

5. Napadnuté uznesenie okresného súdu nadobudlo právoplatnosť 8. januára 2014, nebolo napadnuté odvolaním.

6. Sťažovateľka bola 17. januára 2014 prepustená zo zdravotníckeho zariadenia s nastavenou medikamentóznou liečbou a odporúčaním pokračovať v ambulantnej starostlivosti.

II.

Argumentácia sťažovateľky

7. Proti napadnutému uzneseniu o prípustnosti prevzatia sťažovateľky do ústavu zdravotnej starostlivosti podala sťažovateľka túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) okresný súd nesprávne vyhodnotil splnenie kritérií pre prevzatie sťažovateľky do zdravotníckeho zariadenia bez jej súhlasu,

b) okresný súd bez splnenia zákonných dôvodov nedoručoval uznesenia vydané v napadnutom konaní sťažovateľke a bez splnenia zákonných dôvodov nepristúpil k výsluchu jej osoby, čím porušil jej základné právo na súdnu ochranu, znemožnil jej podať odvolanie, znemožnil jej zvoliť si advokáta,

c) okresný súd vychádzal zo záverov ošetrojúceho lekára, ktoré nezodpovedali všeobecnému postupu *lege artis*, okresný súd mal v konaní ustanoviť znalca na vyšetrenie jej duševného stavu. Týmto postupom okresný súd zasiahol do práva sťažovateľky na slobodu, ľudskú dôstojnosť a ľudskú integritu,

d) výška požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia má kompenzovať nedobrovoľnú hospitalizáciu sťažovateľky, nesprávne zvolenú liečbu, nesprávne určenú diagnózu, poškodenie jej dobrého mena a stratu zamestnania, o ktoré prišla v dôsledku stanovenej psychiatrickej diagnózy, a narušenie jej osobného života.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie sťažovateľkou označených práv v dôsledku napadnutého uznesenia okresného súdu, ktorým bolo rozhodnuté, že na prevzatie sťažovateľky do zdravotníckeho zariadenia bez jej súhlasu existovali zákonné dôvody.

9. Pred vecným posúdením námietok sťažovateľky ústavný súd skúma, či tu nie sú iné dôvody, na základe ktorých je potrebné podanú ústavnú sťažnosť odmietnuť v zmysle § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

10. Ústavný súd poukazuje na § 124 zákona o ústavnom súde, v zmysle ktorého ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi.

11. Sťažovateľka sa podanou ústavnou sťažnosťou domáha zrušenia napadnutého uznesenia okresného súdu, ktoré jej nebolo doručované, podľa jej vyjadrení sa o jeho vydaní dozvedela až pri nahliadnutí do súdneho spisu 12. novembra 2021.

12. Sťažovateľka bola bez jej súhlasu hospitalizovaná 16. decembra 2013, prepustená bola 17. januára 2014. Od tohto momentu sa mohla objektívne dozvedieť, za akých podmienok došlo k jej prevzatíu do ústavnej starostlivosti. Lehotu na podanie ústavnej sťažnosti teda možno v tomto prípade začať počítať najskôr od okamihu jej prepustenia, keďže až po tomto dátume mala sťažovateľka objektívne možnosť domáhať sa ochrany ňou označených práv. Sťažovateľka v podanej ústavnej sťažnosti k otázke splnenia lehoty na podanie ústavnej sťažnosti poukazuje iba na dátum nahliadnutia do súdneho spisu, ďalej neuvádza, z akého dôvodu sa o okolnosti spojené s jej umiestnením do zdravotníckeho zariadenia nezaujímal už skôr, ale až s odstupom takmer 8 rokov. Ústavný súd si je vedomý hodnoty základného práva na osobnú slobodu, ako aj závažnosti prípadného nezákonného zásahu do tohto práva, na druhej strane nemožno bez ďalšieho pripustiť, aby dotknutá sťažovateľka namietala porušenie tohto práva v neobmedzenom časovom rámci, aj keď v týchto špecifických prípadoch prevzatia osoby do zdravotníckeho zariadenia v situácii, ak jej nie sú doručované rozhodnutia dotýkajúce sa jej osobnej slobody, môže byť problematické *ex post* zisťovať priebeh súdneho konania a objektívne ustálenie momentu, od kedy sa dotknutá osoba mohla dozvedieť o postupe okresného súdu, nemusí byť na prvý pohľad zrejmé. V tomto prípade ale z pohľadu ústavného súdu došlo k uplynutiu takého značného časového obdobia od namietaného zásahu do podania ústavnej sťažnosti (takmer 8 rokov), že bez ďalšieho nemožno posúdiť podanie ústavnej sťažnosti ako včasné.

13. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu sťažnosť nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany ústavnosti (m. m. I. ÚS 22/02); nedodržanie zákonnej lehoty na podanie sťažnosti je zákonom ustanoveným dôvodom na jej odmietnutie ako oneskorene

podanej (m. m. IV. ÚS 28/02), pričom ide o takú lehotu, ktorú nemožno predĺžiť ani nemožno odpustiť jej zmeškanie (m. m. I. ÚS 84/02, IV. ÚS 36/03, III. ÚS 124/04, III. ÚS 90/2018, III. ÚS 152/2018, III. ÚS 155/2020).

14. Z uvedených dôvodov ústavný súd odmietol podanú ústavnú sťažnosť ako podanú oneskorene v zmysle § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde.

15. Vzhľadom na odmietnutie podanej ústavnej sťažnosti už bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky uvedenými v petite jej ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. marca 2022

Ladislav Dudíťš
predseda senátu